

Briselē, 2022. gada 25. novembrī
(OR. en)

14736/22

Starpiestāžu lieta:
2021/0213(CNS)

FISC 220
ECOFIN 1161
ENER 590
ENV 1154
CLIMA 597

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Priekšlikums – Padomes Direktīva, ar ko pārkārto Savienības noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (pārstrādāta redakcija) – politikas debates

Lai virzītu politikas debates, kas notiks Padomes (Ekonomika un finanses) 2022. gada 6. decembra sanāsmē, prezidentvalsts ir sagatavojusi piezīmi ar jautājumiem, kas izklāstīti pielikumā.

Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta ņemt vērā prezidentvalsts piezīmi un jautājumus un nosūtīt tos Padomei, gatavojoties iepriekš minētajām politikas debatēm.

Padome (Ekonomika un finanses) ir aicināta rīkot politikas debates, pamatojoties uz prezidentvalsts sagatavotajiem jautājumiem.

Energoresursu nodokļu direktīvas pārskatīšana

Prezidentvalsts piezīme

I. IEVADS

1. Komisija 2021. gada 14. jūlijā iesniedza priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko pārkārto Savienības noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (pārstrādāta redakcija) ¹ ("END priekšlikums").
2. END priekšlikums ir paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" ² sastāvdaļa, un tādējādi tas palīdz īstenot vārienīgos ES mērķus, proti, līdz 2030. gadam samazināt emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti.
3. END priekšlikuma mērķi ir šādi:
 - a) Eiropas zaļā kursa kontekstā nodrošināt pielāgotu satvaru, kas palīdzētu sasniegt 2030. gadam izvirzītos ES mērķus un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti; tas ietvertu nodokļu uzlikšanas energoproduktiem un elektroenerģijai saskaņošanu ar ES enerģētikas, vides un klimata politiku, tādējādi veicinot ES centienus samazināt emisijas;
 - b) nodrošināt satvaru, kas saglabā un uzlabo ES iekšējo tirgu, atjauninot ar nodokli apliekamo energoproduktu tvērumu un likmju struktūru, kā arī racionalizējot to, kā dalībvalstis izmanto atbrīvojumus no nodokļiem un nodokļu samazinājumus; un
 - c) saglabāt spēju radīt dalībvalstu budžetu ieņēmumus.
4. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu pieņēma 2022. gada 20. janvārī ³, savukārt Reģionu komiteja – 2022. gada 27. aprīlī ⁴. Eiropas Parlaments atzinumu vēl nav sniedzis.

¹ Dok. 10872/21.

² Dok. 10849/21.

³ Dok. 5615/22.

⁴ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-lv.docx/content>

II. PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS

5. END priekšlikuma tehniskā analīze tika sāкта Nodokļu jautājumu darba grupā (netiešie nodokļi – akcīzes nodokļi/enerģijas nodokļi) 2021. gada septembrī. Slovēnijas prezidentūras laikā 2021. gada 7. decembrī Padome (Ekonomika un finanses) kā darba kārtības "A" punktu pieņēma zināšanai prezidentvalsts progresa ziņojumu par paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" priekšlikumiem, ko izskatīja *ECOFIN* padome, tostarp par END priekšlikumu ⁵. Francijas prezidentūras laikā 2022. gada 17. jūnijā Padome (Ekonomika un finanses) kā darba kārtības "A" punktu pieņēma zināšanai prezidentvalsts progresa ziņojumu par END priekšlikumu ⁶.
6. Pamatojoties uz iepriekšējo prezidentvalstu panākto progresu, prezidentvalsts Čehija veica intensīvu darbu pie END priekšlikuma. Prezidentvalsts Čehijas mērķis bija pie šā dosjē panākt pēc iespējas lielāku progresu. Priekšlikuma tehniskā izskatīšana Nodokļu jautājumu darba grupā notika 2022. gada 19. jūlijā, 12. septembrī, 12. oktobrī, 10. novembrī un 17. novembrī.
7. Prezidentvalsts Čehija 2022. gada jūlijā iesniedza kompromisa tekstu, kas aptver visu END priekšlikumu, un sagatavoja pārskatītus kompromisa tekstus nākamajām Nodokļu jautājumu darba grupas sanāksmēm. Jaunākais prezidentvalsts kompromisa teksts ir izklāstīts dokumentā WK 14524/2022.
8. Prezidentvalsts Čehija Nodokļu jautājumu darba grupai sniedza plašus paskaidrojumus, tostarp informatīvu piezīmju veidā, par konkrētiem tematiem, ko delegācijas atzinīgi novērtēja. Prezidentvalsts Čehija izskatīja visdažādākos jautājumus, ko izvirzīja delegācijas, un tā spēja saskaņot viedokļus un rast kompromisa risinājumus, vienlaikus respektējot ES ilgtermiņa vides mērķrādītājus.

⁵ Dok. 14574/21.

⁶ Dok. 9874/22.

9. Čehijas prezidentūras laikā visvairāk apspriestie temati, kurus dalībvalstis kopumā plaši atbalstīja, cita starpā bija šādi:
- a) "vienāda nodokļu līmeņa" principa atcelšana attiecībā uz vienu un to pašu produktu kategoriju, lai dalībvalstis varētu pielietot lielāku elastību savas nodokļu politikas noteikšanā, ņemot vērā vides mērķrādītāju pietiekamu sasniegšanu ar kategoriju vertikālo klasifikāciju, un lai izvairītos no paradoksālām situācijām, kad būtu jāsamazina produktiem piemērotās valsts nodokļu likmes, kas tādējādi dažās dalībvalstīs samazinātu nodokļu ieņēmumus;
 - b) elektroenerģijas aplikšana ar nodokli neatkarīgi, bez jebkādam atsaucēm uz energoproduktiem, lai dalībvalstis varētu piemērot lielākā mērā pielāgotu nodokļu politiku;
 - c) nodokļu režīms vissensitīvākajiem produktiem, tostarp iespēja minētajiem produktiem (biomasai, dabasgāzei, sašķidrinātai naftas gāzei, ūdeņradim u. c.) piemērot laika ziņā ierobežotas atkāpes, lai dalībvalstīm nodrošinātu lielāku elastību attiecībā uz pielāgošanos;
 - d) tādas koncepcijas atkalieviešana, kas attiecas uz elektroenerģijas un dabasgāzes aplikšanu ar nodokli atkarībā no to kvantitatīvā patēriņa līmeņa un no tā, vai to izmanto mērķiem, kas ir vai nav saistīti ar saimniecisko darbību;
 - e) ES minimālā nodokļu līmeņa pakāpeniska palielināšana (divos posmos), lai dalībvalstīm nodrošinātu augstāku juridiskās noteiktības līmeni un samazinātu administratīvo slogu saistībā ar transponēšanu valsts līmenī;
 - f) iespējas došana dalībvalstīm zināmā mērā definēt mazaizsargātu mājāsaimniecību jēdzienu, ņemot vērā apstākļus valstī un sociālo aspektu kopumā;
 - g) atjaunīgo energoresursu un mazoglekļa produktu definīcijas, jo īpaši iekļaujot definīcijas pašā END, nevis atsaucoties uz tiesību aktiem, kas nav saistīti ar nodokļiem;
 - h) nodokļu režīms jauktiem produktiem, jo īpaši sistēmas pielāgošana uzņēmumu un nodokļu iestāžu praktiskajām vajadzībām, padarot sistēmu stabilāku pret krāpšanu nodokļu jomā un uzlabojot sistēmas juridisko noteiktību;
 - i) metalurģisko un mineraloģisko procesu definīciju precizēšana un grafika noteikšana to aplikšanai ar nodokli;
 - j) tādas iespējas ieviešana, kas dalībvalstīm ļauj vēlākā posmā piemērot nodokļus elektroenerģijai, ko izmanto dzelzceļa transportā, metro, tramvaju un trolejbusu transportā.

Lai gan prezidentvalsts Čehija uzskata, ka diskusijas par iepriekš minētajiem jautājumiem Nodokļu jautājumu darba grupas līmenī noritēja efektīvi, vēl ir jāveic tehnisks darbs, lai panāktu visām dalībvalstīm pieņemamus risinājumus. Dažas dalībvalstis vēl nevar atbalstīt prezidentvalsts tekstu, vai arī tām ir izpētes atrunas. Tomēr lielākā daļa dalībvalstu par ierosinātajām izmaiņām un turpmāko virzību uz priekšu sniedza pozitīvu atzinumu.

10. Čehijas prezidentūras laikā apspriestie temati, par kuriem zināmā mērā ir panākts progress, bet darbs vēl jāturpina, cita starpā ir šādi:

- a) jauno noteikumu pakāpeniskās īstenošanas temps un dažu atbrīvojumu atcelšana aviācijas un jūrniecības nozarēs, tostarp zivsaimniecībā, vienlaikus ņemot vērā arī dalībvalstu ģeogrāfiskās īpatnības;
- b) ES minimālie nodokļu līmeņi, ņemot vērā END priekšlikuma mērķus vides jomā (piemēram, tika apspriesta pakāpeniska divpakāpju pieeja, bet līdz šim nav sāktas debates par konkrētiem nodokļu līmeņiem);
- c) vairāk laika, lai pielāgotos jaunajiem noteikumiem, izmantojot dažādus pārejas periodus; tas būtu jāskata kopā ar gaidāmās END kopējo satvaru, kā arī saistībā ar pašreizējiem ģeopolitiskajiem apstākļiem un dalībvalstu energoresursu struktūru;
- d) gaidāmās END mijiedarbība ar citiem dokumentiem, kas iekļauti paketē "Gatavi mērķrādītājam 55 %", piemēram, ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas⁷ pārskatīšanu un ar valsts atbalsta noteikumiem (jo īpaši ar Vispārējo grupu atbrīvojuma regulu, kas pašlaik tiek pārskatīta).

Neraugoties uz to, ka attiecībā uz END dosjē ir veikts intensīvs darbs, tā sarežģītības dēļ vienošanās vēl nav panākta. Tomēr prezidentvalsts Čehija uzskata, ka dalībvalstis ir apņēmības pilnas turpināt darbu pie šā dosjē, jo īpaši pie iepriekš minētajiem jautājumiem, lai panāktu kompromisa risinājumus un, visbeidzot, pēc iespējas drīz – vienprātīgu vienošanos.

⁷ Dok. 10875/21.

III. JAUTĀJUMI MINISTRIEM

11. Ņemot vērā minēto un lai saņemtu politikas norādes par turpmāko virzību saistībā ar END dosjē, ministri tiek aicināti paust viedokli par šādiem prezidentvalsts sagatavotiem jautājumiem:

1) Vai piekrītat, ka turpmākajam darbam būtu jābalstās uz progresu, kas saistībā ar END ir panākts līdz šim, tādējādi ļaujot dalībvalstīm sasniegt ES ilgtermiņa mērķrādītājus vides jomā un tajā pašā laikā, ņemot vērā to valsts nodokļu sistēmas, piedāvājot dalībvalstīm pietiekamu elastību, vienlaikus nodrošinot netraucētu iekšējā tirgus darbību?

2) Uzsverot to, ka END dosjē ir daļa no paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %", – vai piekrītat, ka turpmākajā darbā būtu jācenšas panākt kompromisu, rodot līdzsvaru starp ES minimālajiem nodokļu līmeņiem un pārejas periodu ilgumu, lai ņemtu vērā dalībvalstu ekonomiskos, ģeopolitiskos, ģeogrāfiskos un sociālos apstākļus, jo īpaši attiecībā uz vissensitīvākajām nozarēm?
